

A BELGRÁDI RÖVIDFILM-FESZTIVÁLROL. Március második felében tartották meg Belgrádban a sorrendben XXV. Országos Rövidfilm-fesztivált. Az eddigi gyakorlattól eltérően az idén külön-külön kategóriában versenyeztek a rajz-, dokumentum-, kisjáték- és rendelt filmek. A műfaji differenciáltság lehetővé tette, hogy a közönség és a kritika jobb betekintést nyerjen filmművészetünknek ezekben az igen fontos ágaiba. Köztudott, hogy a jugoszláv kisfilmek évekkel ezelőtt világviszonylatban is kimagasló helyet foglaltak el. Az újítások ellenére is — akárcsak az utóbbi évek legtöbb hasonló rendezvénye — némi csaldást okozott. A *Magyar Szó* értékelése szerint: „A rövidfilm-művészetünk törzsét képező animációs és dokumentumfilm nem olyan gazdag eredményekben, mint ahogy elvártuk volna. A rajzfilmek gondolati, grafikai és festészeti szempontból egyaránt lépezt véstevettek. Mondanivalójukban felületessé váltak, a kivitelezésben pedig igénytelenné. A szakmai rutint, az animációs filmek legszebb sajátosságát, az újnak a keresése fölé emelték. A dokumentumfilm viszont egyre fokozottabb arányban, de egyikét kivételt leszámítva meglehetősen batoratlanul fordul társadalmi életünk folyamatai felé...

Az alkotók azonban nem igyekeznek a jelenkori életünket érintő problémák mélyére hatolni, inkább a szakmai műgond, a kifejezési eszközök szépsége köti le a figyelmüket. Ez egyaránt vonatkozik a tapasztalt és a nagyszámú fiatal, első- vagy másodfilmes alkotókra. A valósághoz való viszonyulás tehát még kialakulóban van, bizonyos határozatlanság jellemzi, ebből eredően a kritikai hangvétel még ritkaságnak számít. Az igazi eredményekre nyilvánvalóan csak a következő években kerül sor...

Míg az animációs film stagnál, a

dokumentumfilm keresi a tovább vezető utakat, addig a kisjátékfilm kibontakozásának vagyunk tanúi. Tematikailag, kifejezési eszközeiben és mondanivalójában gazdagabb, mint azelőtt volt. Noha ebben a műfajban sem született kivételes mű, néhány sikeres film azonban jól érzékelteti a fellendülést...

ADY-KIÁLLÍTÁS VAJIDASÁGBAN. A budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum szervezésében március és április folyamán Ady-émlékiállítás nyílt Vajdaság több városában. A vándorkiállítás eddig több kelet-európai országot bejárt, és az utóbbi hónapokban Belgrád, Zágráb és Ljubljana közönsége is láthatta. Újvidéki megrendezése után pedig még Zomborba és Szabadkára vizik. A kiállítás gazdag dokumentumanyaggal, elsőkiadásos könyvekkel, festményekkel, fényképekkel és relikviákkal prezentálja a költő életét és munkásságát.

Újvidéken a Matica srpska képtárában kapott helyet, és Halász József, a Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövete, illetve Dušan Knežević, Vajdaság SZAT Végrehajtó Tanácsa Külföldi Kapcsolatok Bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg. A magyar nagykövet többek között köszönetet mondott azért, hogy jugoszláviában az Ady-centenárium kapcsán számos ünnepséget rendeztek. Külön szólt a vajdasági rendezvények jelentőségéről, a Hungarológiai Intézet Adynak szentelt tudományos ülészakáról, a Híd Ady-számáról, a Forum Könyvkiadó Ady-kiadványairól és a jugoszláv népek és nemzetiségek nyelvére fordított Ady-kötetek kiállításáról.

RAFAEL ALBERTI KAPTA A SZTRUGAI DÍJAT. Rafael Alberti (1902) spanyol költő a Sztrugai Költői Esték idei díjasa, közölte a Ma-

cedón Írószövetség. Alberti festőként kezdte művészi pályafutását, de nem sokkal később versekkel jelentkezett. 1934-ben irodalmi folyóiratot alapított, amely szócsöve lett a spanyol forradalmi tömegek követeléseinek, fóruma a spanyol munkásosztálynak és a haladó értelmiségi rétegeknek. Első kötete még 1925-ben jelent meg *Tengerész a szárazföldön* címmel. Ezek a versei népköltési ihletésűek, és érzni bennük a nagy tanító, Lorca hatását is. Több drámát és prózai művet is írt. Részt vett a spanyol polgárháborúban, amiért emigrációba kényszerült, ahol írói munkásságán kívül irodalomszervező és politikus, a progresszív spanyol költészet kibontakozásának hirdetője. Sokáig Argentínában élt majd 1963-ban Rómában telepedett le, és csak tavaly tért vissza Madridba. Költészetének igazi csúcseit az emberiség egyetemes problémáin, sorsán töprengő, a társadalom haladását sürgető verseiben éri el. Az induláskor tapasztalt népies hangvételű őrzik legújabb versei is, de a dialektikus gondolkodást ápolja.

ÚJABB BIBLIOGRÁFIAI FÜZET.

Az újvidéki Hungarológiai Kutatások Intézete március végén újabb bibliográfiai füzetet tett közzé, *A jugoszláviai magyar irodalom 1975. évi bibliográfiája* című kiadványt. Pastyik László ez irodalom- sőt kultúrtörténetileg is igen fontos és hasznos munkája — akárcsak a sorozat előző kötetei is — felöleli a könyvvel, könyvkiadással, könyvterjesztéssel, sajtóval,

rádióval, televízióval, szín- és filmművészettel, valamint a nyelv- és irodalomtudománnyal kapcsolatos könyvek és a lapokban, folyóiratokban közölt tanulmányok, recenziók, tudósítások jegyzékét. A bibliográfia áttekintést nyújt az antológiákról és gyűjteményes munkákról, és megtalálható benne az egyes szerzőkről szóló írások betűrendes jegyzéke is. A kiadvány mind formai megoldásaiban, mind az anyag elrendezése és prezentálása szempontjából az előző kötetek gyakorlatát követi. A legújabb bibliográfiai füzet összesen huszonkét lap, folyóirat és évkönyv adatait dolgozza fel.

A LUMINA KÉTNYELVŰ JUBILEUMI SZÁMA. A jugoszláviai románok irodalmi folyóirata, a *Lumina* megjelenésének harmincadik évfordulóját ünnepli. A jubileumi rendezvényre egy érdekes és figyelemreméltó publikációt jelentetett meg: a folyóirat eddigi majd 220 számának anyagából kétnyelvű antológiát készítettek. Az eredeti szövegek mellett a szerbhorvát nyelven való közlések szélesebb olvasóközönségnek nyújtanak jobb betekintést legjobb irodalmi alkotásaikba. Az antológia hármas tagoltságú. Az elsőben tizenöt szerző verseit közlik, a másodikban nyolc novellát. A kötetet kritikai rész zárja, amelyben Radu Flora irodalomtörténésszól a jugoszláviai román irodalomról. A *Lumina-antológia* valójában keresztemszetet adja egy irodalomnak, s ezért jelentős publikációnak kell tartanunk.